

ՎԵՐՋԵՐԳԱՆՔ

(«Անի» պոեմից)

1.

Իմ Ախուրեանի այն ափին ընկած՝
Անին վերաւոր եղնիկ է կրկին,
Ձեն թողնում անգամ լեզու տայ վէրքին:
Այս ափին ձագն է, այն ափին մայրըս՝ Անին վերաւոր,
Ձի կարող լիզել կաթող արիւնը վէրքի դարաւոր,—
Այս ափին ձագն է բառաչում, լալիս, ինչո՞ւ չես գալիս,
Այն ափին մայրս է՝ ուզում է դնել գլուխն այս ափին,—
Բայց դարեր կանգնած որսորդը գլխին՝ դեռ ահ է տալիս,
Լուսնի մահիկը՝ որպէս իր արնոտ աղեղը ձեռքին,
Ոչ նետն է հանում եղնիկիս կրծքից, ոչ խրոում է խոր,
Ոչ սըլանում է, ոչ կեանք է տալիս մօրս վերաւոր...

2.

Դեռ մի կարօտ ունեմ անյաղ՝ հասնեմ Անի ու նոր մեռնեմ,
Բանամ ճամբիս դռները փակ, տեսնեմ Անին ու նոր մեռնեմ,
Բալասանեմ իր բաց վէրքին, կապեմ վէրքերն իր անհամար,
Վերածընեմ դերեզմանից — փրկեմ Անին՝ կարօտս առնեմ,
Օրօցք դնեմ իդձերն Հայոց, Հայոց յոյսերն օրօրելով,
Որպէս որդուն իմ երկուրեակ՝ երկնեմ Անին՝ կեանքն օրօրեմ:
Ախուրեանի ջրերի պէս մօրըս փէշերն համբուրելով՝
Լցած կեանքով հաղարապանդ՝ զրկեմ Անին՝ վերածնեմ:
Կրծքիս սեղմեմ Անիս աւեր, բուերի տեղ սոխակ դառնամ,
Դառած երգ ու վարդի քաղաք՝ երգեմ Անին ու նոր մեռնեմ:
Թաղեմ սիրտըս իմ Անիում, իմ շիրիմն էլ դարձնեմ պահակ
Պարիսպների զըրահի տակ զօրքեմ Անին, վեր սաւառնեմ,
Անցնեմ՝ դարեր ոտք չըդրած հող ու հանգով իմ պապերի
Հայոց հողի համբոյրի տակ՝ հերկեմ Անին, հունձի յառնեմ,

Վանայ ծովի ու Վանի հետ ու Ղարսի հետ ու Մասիսի՝
 Իմ Սեւանի լոյսերի տակ ղուգեմ Անին՝ օջախ վառեմ,
 Ծաղկեցընեմ շիրիմն անդամն արքայաշուք իմ սպազերի,
 Թաղեմ յուշերն էլ մաներգակ՝ փրկեմ Անին ու նոր մեռնեմ:
 Աւեր թողնեմ միայն քոչքը թուրք չարայուշ բռնակալի,
 Գլխին Հայոց արեւաթաղ ոսկեմ Անին, բերդն համբուրեմ,
 Հազարազանդ զարթեցընեմ հազարամեայ իր խոր քընից՝
 Արաղածի սէս անխորտակ բուրդեմ Անին, վեր սլարըսպեմ:
 Վեր փրկելեմ հազար ու մի տաճարներով իր աւերակ,
 Մայր տաճարի զմբէթի տակ խնկեմ Անին, կեանք բուրուռեմ:
 Թաղադրեմ սրտիս թաղով մանուկ Գաղիկ թաղաւորին,—
 Հազար ու մի իր զանգերով՝ զանդեմ Անին, վեր ղօղանջեմ:
 Մայրաքաղաք Երեւանին Անին դարձնեմ հայրաքաղաք:
 Հազարասին սլալատներով վեմեմ Անին, կեանքի կոչեմ:
 Վերաշինեմ շիրմի մատուռն ըսպարապետ Պահլաւունու,
 Թաղաւորեմ ես զէթ մի դար, ճեմեմ Անին ու նոր ննջեմ:
 Բանտից հանեմ մեծ Հայաստանն՝ այս ազատաժ ժողքին խառնեմ,
 Բերեմ ըսփիւռքն, աղքն հաւաքեմ հայկեմ Անին ու նոր մեռնեմ,
 Հայոց թաղի շափաղն հասնի Վանայ ծովի մութ վահանին:
 Գրկելով հողն իմ բովանդակ, թաղեմ Անին, թաղաւորեմ:
 Հազար տարւայ կարօտ ունի իմ երազը հազարաթեւ՝
 Ա՛խ, թէ՛կուզ լուռ, դեռ աւերակ տեսնեմ Անին՝ զարթիր կանչեմ,
 Վերածընեմ աւերանքից Ախուրեանիս օրօրի տակ,
 Որպէս որդուն իմ երկւորեակ՝ զրկեմ Անին ու նոր մեռնեմ:
 Որպէս ոսկի վաղւայ դուշակ, որպէս Մասիսն իմ անուշակ
 Գլխին Հայոց մի դըրօշակ տեսնեմ Անին... ու չմեռնեմ: